

č.j.: MŽP/16583/04 - 620/2829/04

Praha, dne 8. srpna 2005

ROZHODNUTÍ

Ministerstvo životního prostředí jako ústřední orgán státní správy ochrany přírody podle ustanovení § 79 odst. 1 zákona ČNR č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny ve znění zákonného opatření Předsednictva ČNR č. 347/1992 Sb., zákona č. 289/1995 Sb., nálezu Ústavního soudu ČR č. 3/1997 Sb., zákona č. 16/1997 Sb., zákona č. 123/1998 Sb., zákona č. 161/1999 Sb., zákona č. 238/1999 Sb., zákona č. 132/2000 Sb., zákona č. 76/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 168/2004 Sb., zákona č. 100/2004 Sb. a zákona č. 218/2004 Sb. (dále jen „zákon“ a „ministerstvo“), posoudilo žádost Českého horolezeckého svazu, se sídlem Zátopkova 100/2, 160 17 Praha 6 (dále jen „ČHS“) ze dne 20. 5. 2004, kterou obdrželo dne 24. 5. 2004 a po zvážení všech okolností a na základě provedeného správního řízení

rozhodlo takto:

souhlas s vyznačením přístupových cest a vyhrazení míst k provozování horolezectví na území Národní přírodní rezervace Broumovské stěny v CHKO Broumovsko (dále jen „rezervace“), podle ustanovení § 29 písm. d) a f) a § 79 odst. 3 písm. g) zákona,

se uděluje,

a to v níže uvedeném rozsahu a za těchto podmínek:

1. Na území NPR Broumovské stěny lze k horolezecké činnosti využívat výhradně vyjmenované terény, a to v těchto časových obdobích:

A) Od 1. 5. do 30. 11. každého roku je možné provozovat horolezectví na všech terénech (skalách) těchto oblastech:

Oblast „Hvězda“, oblast „Zaječí rokle – jih“, oblast „Dobytčí stezka – sever“ a oblast „V Horách – střed“

Plošný rozsah oblastí je vyznačen v mapce, která je nedílnou součástí tohoto rozhodnutí (příloha č. 1).

B) Od 1. 7. do 30. 11. každého roku je možné provozovat horolezectví na všech terénech (skalách) v těchto oblastech:

Oblast „Kovářova rokle“, oblast „Zaječí rokle – sever“, oblast „Dobytčí stezka – jih“, oblast „V Horách“ a oblast „Božanovický špičák“

Plošný rozsah oblastí je vyznačen v mapce, která je nedílnou součástí tohoto rozhodnutí (příloha č. 1).

2. Každý jednotlivec, který využívá terénů vymezených tímto rozhodnutím je kromě níže uvedených podmínek povinen dodržovat rovněž Pravidla sportovního lezení na pískovcových skalách v NPR Broumovské stěny, která jsou v příloze č. 2 rozhodnutí.
3. Přístup k jednotlivým skalním terénům je možný po turisticky značených cestách a dále po cestách vyznačených v mapce, která je nedílnou součástí tohoto rozhodnutí jako příloha č. 1. Konec každé vyhrazené přístupové cesty bude v terénu označen příslušnou horolezeckou značkou. Po vymezených přístupových cestách nebo jejich úsecích je možné se pohybovat pouze za účelem provozování horolezectví a v obdobích uvedených jako odpovídajících těmto oblastem v podmínce č. 1 tohoto rozhodnutí.
4. Žadatel zajistí řádné označení výše specifikovaných úseků včetně sestupových cest a přístupových cest k nim v terénu příslušnými horolezeckými značkami. Případnému novému značení bude přítomen pracovník Správy CHKO Broumovsko.
5. Veškeré prvovýstupy, jakož i osazování skal fixními jistíci prostředky (včetně dojišťování a výměny stávajícího jištění) a případné odstraňování těchto prostředků mohou v souladu s pravidly stanovenými ČHS svazem provádět pouze jeho členové, a to v jednotlivých oblastech pouze v jim příslušejících obdobích uvedených v podmínce č. 1 a po předchozím projednání se Správou CHKO Broumovsko.
6. ČHS bude na základě předchozího projednání se Správou CHKO Broumovsko provádět údržbu horolezeckých přístupových cest a zajišťovat je proti erozi a sesuvu.
7. Žadatel odpovídá za udržování čistoty v oblastech využívaných k lezení a na těchto lokalitách zajistí úklid odpadků.
8. U cest na skalních stěnách, které jsou nově osazovány fixními jistíci prostředky a na kterých je měněno trvalé vystrojení, zabezpečí žadatel, aby slaňovací kruhy byly umístěny pod hranou stěn, resp. pod okrajem vegetace, těsně nad konci výstupů.
9. Lezení je povoleno pouze za denního světla.
10. ČHS určí osobu odpovědnou za řádné značení horolezeckých terénů (dále jen „správce skal“), údržbu horolezeckých zařízení včetně přístupových cest ke skalám včetně dodržování podmínek uvedených v příloze č. 2 rozhodnutí. Správce skal rovněž zajišťuje kontakt mezi ČHS a orgány a pracovišti ochrany přírody. Jméno, adresu popř. telefon správce skal oznámí do 15 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí ČHS Správě CHKO Broumovsko, stejná lhůta platí i při změně osoby správce skal.
11. Na místech vyhrazených v podmínce č. 1 lze organizovat hromadné horolezecké akce pouze pro členy ČHS a po předchozí dohodě se Správou CHKO Broumovsko.
12. Organizovat horolezecký výcvik pro osoby, které nejsou členy ČHS je možné pouze za přítomnosti instruktora ČHS. Při takových akcích připadá na jednoho instruktora maximálně 5 osob. Tato podmínka se nevztahuje na děti nedosahující minimální věkové hranice členství v ČHS (tj. mladší 6ti let).
13. Žadatel zajistí zveřejnění tohoto rozhodnutí na svých internetových stránkách a ještě jednou další formou tak, aby bylo přístupné i pro nečleny svazu.
14. Toto rozhodnutí platí do 30. 11. 2008.

ODŮVODNĚN

Český horolezecký svaz, se sídlem Zátopkova 100/2, 160 17 Praha 6 (dále jen „ČHS“ nebo „Svaz“) požádal Ministerstvo životního prostředí o udělení souhlasu s vyznačením přístupových cest a vyhrazením míst k provozování horolezectví na území Národní přírodní rezervace Broumovské stěny na existujících a již dříve využívaných terénech. Podání bylo formulováno jako žádost o prodloužení platnosti již dříve povolené výjimky. S ohledem na praktické zkušenosti a problémy spojené s povolováním výjimky pro horolezectví jedinému subjektu (ČHS), rozhodl se správní orgán, v souladu s ustanovením § 19 odst. 2 zákona č. 17/1967 Sb. o správním řízení (správní řád), v platném znění, využít ustanovení § 29 písm. d) a f) zákona a vést správní řízení o souhlasu s vyznačením cest a vyhrazením míst k provozování horolezectví.

Na základě výše citovaného podání Ministerstvo životního prostředí oznámilo zahájení správního řízení ve výše uvedené věci všem známým účastníkům řízení, z nichž žádný v uvedeném termínu své stanovisko nezaslal a tudíž nemá k udělení této výjimky žádné připomínky. Práva nahlédnout do spisu rovněž žádný z účastníků kromě žadatele nevyužil. Správní orgán dále upozornil občanská sdružení (viz § 70 odst. 2) na probíhající řízení a informoval je o možnosti se do něj přihlásit. Ani jedno sdružení tohoto zákonného práva nevyužilo.

Jako podklad pro rozhodnutí ve správním řízení si ministerstvo vyžádalo odborné stanovisko Správy CHKO Broumovsko (dále jen „SCHKOBr“ a „Správa“). Ta ve svých stanoviscích navrhuje časovou a prostorovou regulaci horolezecké činnosti v rezervaci a další podmínky pro udělení souhlasu. Obecně nemá Správa námitek proti provádění horolezecké činnosti na stávajících horolezeckých terénech v období do 30. 11. každého roku, prodloužení do konce prosince nepovažuje z důvodu většího rizika poškozování skal za vhodné. V zásadě byly Správou navrženy dvě varianty řešení počátku horolezecké sezóny zejména s ohledem na hnízdění zvláště chráněných druhů ptáků (podrobnější důvody viz níže ve stanovisku AOPK ČR). První možností je rozdělit horolezecké terény do dvou skupin na terény, které je možno využívat od 1.5. každého roku (tj. terény, kde je nižší pravděpodobnost zahnízdění sokola stěhovavého a dalších dravců, kavky obecné a výra velkého) s tím, že existuje operativní možnost jejich částečného či úplného uzavření zejména z důvodu ochrany sokola stěhovavého a kavky obecné (§ 66 zákona) a terény, kde je možné provozovat horolezectví od 1.7. každého roku. Druhou možností je povolení horolezecké činnosti na všech terénech od 1.7. každého roku, přičemž SCHKOBr by na základě provedených průzkumů každý rok operativně lezení povolila v oblastech, kde by střet se zájmy ochrany přírody nehrozil. Tzn., že potenciální počet oblastí otvíraných od 1. 5. by mohl být v různých letech různý, vyšší i nižší, oproti první variantě. S ohledem na nedostatek času pro provedení průzkumů a následných opatření a z důvodu rizika rušení později hnízdících párů (např. z důvodu klimatických podmínek) považuje Správa za nezbytné stanovit počátek horolezeckých sezón nejdříve na začátek měsíce května. Ve svých vyjádřeních SCHKOBr dále navrhla konkrétní podmínky pro provozování horolezectví, z nichž většina byla do výroku rozhodnutí zapracována.

O poskytnutí odborného stanoviska pro potřeby správního řízení byla též požádána Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, která konstatuje, že území rezervace je z hlediska ochrany přírody velmi významné, zejména z důvodu osídlení sokolem stěhovavým. Pro tento druh představují pískovcové skály na Broumovsku druhou nejvýznamnější oblast hnízdění v ČR. První hnízdní pár na území NPR Broumovské stěny byl zjištěn v roce 2000, od roku 2004 zde hnízdí dva páry, díky nadměrnému rušení zde však hnízdění vykazuje nízkou úspěšnost. Kromě sokola stěhovavého se v oblasti vyskytuje i řada dalších, zvláště

chráněných druhů ptáků vázaných na skalní biotopy (výr velký, krkavec velký a kavka obecná). Rovněž výskyt kavky má vzhledem nadměrnému rušení dlouhodobě klesající tendenci, a přitom jde o jednu z posledních skalních populací na území republiky. Význam této oblasti dokazuje i zřízení Ptačí oblasti Broumovsko nařízením vlády ČR jako součásti evropské soustavy Natura 2000 (č. 20/2005 Sb. ze dne 15. 12. 2004), jejímiž hlavními předměty ochrany jsou právě sokol stěhovavý a výr velký (pozn. ve vazbě na ustanovení § 45g zákona musí orgán ochrany přírody při rozhodování v ptačí oblasti zohlednit ochranu druhů, pro které byla zřízena). Pokud by měly být uvedené přírodní hodnoty NPR Broumovské stěny zachovány, je nutné při povolování horolezecké činnosti zohlednit charakter výskytu výše citovaných druhů v této lokalitě, jejich biologické a etologické nároky a stanovit územní a časové limity. Sokol stěhovavý obsazuje hnízdiště zpravidla koncem ledna a v únoru, začátek snůšky připadá na konec března a duben a mláďata opouštějí hnízdo v průběhu června. Obsazování hnízdišť je dlouhodobé, ptáci se obvykle na lokalitě zdržují několik sezón, než poprvé zahnízdí. Během této doby hodnotí bezpečnost lokality a silněji rušená místa opouštějí. Ochrana jen těch lokalit, ve kterých již sokoli zahnízdili, je tedy zcela nedostatečná, protože místa, kde k rušení dochází, ptáci obvykle vůbec neobsadí. U ostatních druhů (viz výše) vázaných na biotop pískovcových skal probíhá hnízdění přibližně ve stejném období roku. S ohledem na výše uvedené doporučuje AOPK ČR povolit provozování horolezecké činnosti až od 1.7. každého roku. Zkušenosti z posledních let dokládají, že provedení systematického průzkumu oblasti během března a dubna je velmi náročné a při déletrvajícím zimním období prakticky nereálné. Co se týče prostorové regulace horolezecké činnosti v rezervaci, je AOPK ČR toho názoru, že z hlediska ochrany sokola stěhovavého a dalších druhů ptáků by bylo ideální celoroční vyloučení horolezecké činnosti v NPR. S ohledem na dlouholetou tradici provozování horolezectví však přesto AOPK ČR doporučuje souhlas k vyhrazení míst pro horolezectví udělit. Konkrétní podklady pro vymezení jednotlivých lokalit zpracovala Správa CHKO Broumovsko (viz výše), která disponuje detailní znalostí území.

K stanoviskům SCHKOBr a AOPK ČR se žadatel vyjádřil dopisem ze dne 6. 5. 2005, v němž navrhuje pětiletou platnost povolení horolezecké činnosti, zahrnutí Pravidel pro lezení na pískovcových skalách v ČR do tohoto rozhodnutí z důvodu jejich zezávnění i pro nečleny ČHS, časové omezení horolezecké sezóny v NPR ve většině oblastí na období od 1.4. do 30. 11. a uvádí argumenty proti požadavku Správy na zabezpečení osazení slaňovacích kruhů na konci výstupů. ČHS se ve svém stanovisku zavazuje ke spolupráci se SCHKOBr na údržbě přístupových cest ke skalám, vyznačování horolezeckých terénů a další potřebnou péči o skalní útvary. Požadavek na povolení počátku lezení od 1. 4. je žadatelem odůvodněn značným turistickým ruchem ve skalách (na vyhlídkách), roklích a turistických cestách v tomto období a snahou sjednotit termíny počátku sezóny na všech pískovcových oblastech v ČR s tím, že jakoukoli oblast je samozřejmě možno v případě zahnízdění ptáků uzavřít.

Jak vyplývá ze stanoviska AOPK ČR, omezování vstupu a činnosti z důvodu zahnízdění zvláště chráněných druhů ptáků je z hlediska jejich ochrany značně problematickou záležitostí, neboť ptáci na jinak vhodných místech v případě, že jsou rušena vůbec nezahnízdí. Druhá z možností stanovení počátku lezení navrhovaná SCHKOBr je sice praktičtější jak pro orgány ochrany přírody, tak pro žadatele, z právního hlediska neexistuje způsob, jak ji do rozhodnutí zakotvit. Proto byly ve spolupráci se Správou vybrány lokality s vysokým potenciálem pro zahnízdění sokola a místa, která jsou hnízdními lokalitami dalších zvláště chráněných druhů (kavky obecné, krkavce velkého popř. výra velkého) a jsou hojně využívána k hnízdění i dalšími ptáky (např. poštolkami), na nichž je možno provozovat horolezeckou činnost až od 1. 7. V ostatních oblastech byla doba počátku sezóny stanovena jednotně na 1. 5., a to z důvodů uvedených v obou odborných stanoviscích (viz výše).

Námítce žadatele upozorňující na skutečnost, že už v dubnu se na turisticky značených cestách v rezervaci (včetně vyhlídek) pohybuje značný počet návštěvníků a k rušení tak jako tak dochází, bylo v podstatě vyhověno uvedením větší části turisticky využívaných lokalit do skupiny dříve využitelných oblastí. K rušení ptáků pobýtem návštěvníků sice také může docházet, je to však méně pravděpodobné s ohledem na jeho charakter – pro sokola je mnohem větším problémem rušení přímo ve skalní stěně, kterou hodlá k zaházení využít. Povinnost osazovat slaňovací kruhy na koncích výstupů (co nejnižše pod vrcholem věží, aby nedocházelo ke zbytečnému pohybu lezců po těchto vrcholech) byla stanovena pouze u nově osazovaných (i rekonstruovaných) cest nacházejících se ve skalních stěnách, po žadateli tedy není vyžadována výměna (přemístění) kruhů u cest stávajících, jejichž osazení není měněno. Byl tak vzat v úvahu argument nadměrného využívání některých cest početnými skupinami lezců tzv. stylem „top rope“, protože počet nově osazovaných cest je nižší.

Požadavku žadatele na zahrnutí „Pravidel pro lezení na pískovcových skalách v ČR“ do rozhodnutí a jejich zezávnění i pro nečleny ČHS bylo vyhověno tak, že podstatná část těchto pravidel se po formální úpravě umožňující jejich zapracování do správního rozhodnutí stala jeho součástí jako podmínka č. 2 a 5 a příloha č. 2. S ohledem na skutečnost, že toto rozhodnutí umožňuje provozovat horolezectví na vyhrazených terénech i těm osobám, které nejsou členy ČHS, je tento požadavek ze strany žadatele oprávněný. Rovněž z hlediska ochrany NPR považoval správní orgán za nezbytné formulovat podmínky lezení pro jednotlivce, k čemuž došlo právě zahrnutím pravidel sportovního lezení do tohoto rozhodnutí. Právo provádět prvovýstupy a osazovat skalní stěny fixními jisticími prostředky i nadále zůstává pouze členům ČHS. Platnost rozhodnutí do konce sezóny 2008 byla zvolena jak s ohledem na požadavek ČHS, tak s přihlédnutím k odbornému vyjádření Správy CHKO Broumovsko a skutečnosti, že jde o novou formu povolení horolezecké činnosti v NPR, jejíž fungování je třeba v praxi nejdříve ověřit.

Správní orgán se rozhodl žádosti vyhovět, neboť provozování horolezecké činnosti je sportem s dlouholetou tradicí a na území České republiky se většina terénů vhodných k této činnosti nachází ve zvláště chráněných územích. V důsledku neudělení souhlasu v tomto i některých dalších zvláště chráněných územích by došlo k podstatnému omezení horolezecké činnosti v ČR. Podle ustanovení § 28 zákona je využívání národní přírodní rezervace možné jen v případě, že se jím uchová či zlepší dosavadní stav přírodního prostředí. Při dodržení podmínek uvedených ve výroku tohoto rozhodnutí se nepředpokládá zhoršení dochovaného přírodního prostředí v NPR Broumovské stěny. Proto bylo rozhodnuto tak, jak je uvedeno ve výroku.

Pro úplnost upozorňujeme žadatele, že nedodržení výše uvedených podmínek může být důvodem ke zrušení souhlasu podle § 84 odst. 1 písm. c) zákona. Případný výskyt zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů může být důvodem pro omezení činnosti podle ustanovení § 66 zákona. Toto rozhodnutí nenahrazuje souhlasy a povolení podle jiných předpisů.

POUČEN

Proti tomuto rozhodnutí lze podat do 15 dnů od jeho doručení rozklad podle § 61 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů, a to u Ministerstva životního prostředí, Vršovická 65, Praha 10 - Vršovice.

RNDr. Alena Vopálková
ředitelka odboru
zvláště chráněných částí přírody

Přílohy:

- příloha č. 1 – vymezení povolených horolezeckých terénů a přístupových cest – oblast Broumovské stěny
- příloha č. 2 – Pravidla sportovního lezení na pískovcových skalách v NPR Broumovské stěny

R o z d ě l o v n í k (obdrží účastníci řízení)

1. Český horolezecký svaz, Atletická 100/2, P.S. 40, 160 17 Praha 6
2. Město Police nad Metují, PSČ 549 54
3. Obec Božanov, PSČ 549 74
4. Obec Machov, PSČ 549 63
5. Obec Martínkovice, PSČ 549 73
6. Obec Křinice, PSČ 550 01
7. Suchý Důl, PSČ 549 62

Originál po nabytí právní moci

AOPK ČR - Ústřední seznam ochrany přírody, Kališnická 4-6, P.O.BOX 85, 130 23 Praha 3

Na vědomí (po nabytí právní moci)

1. Správa CHKO Broumovsko, Ledhujská 59, 549 54 Police nad Metují
2. ČIŽP OI Hradec Králové, Resslerova 1229, 500 02 Hradec Králové
3. MŽP OVSS VI